

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 37)

Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 2.1.2003 Tarihli ve 4779 Sayılı Kanun ve Anayasanın 89 uncu Maddesi Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ve Adalet Komisyonu Raporu (1/432)

Not : Kanun Başkanlıkça; Anayasa ve Adalet komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

17.1.2003

Sayı : B.01.0.KKB.01-18/A-1-2003-85

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 3.1.2003 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-234/1368 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca 2.1.2003 gününde kabul edilen, 4779 sayılı "Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" incelenmiştir :

1- İncelenen 4779 sayılı Yasanın 1. maddesiyle, 28.8.1999 günlü, 4454 sayılı Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Yasanın 2. maddesine iki fıkra eklenmekte ve bu fıkralarda,

- 1. madde kapsamına giren bir suçtan dolayı mahkûmiyet hükmü alıp cezası infaz edilmiş olanların da, bu Yasanın yayımı gününe kadar geçen süreyi aynı kapsama giren kasıtlı bir cürümden dolayı yeniden mahkûm edilmeksizin geçirmeleri durumunda mahkûmiyetlerinin vaki olmamış sayılacağı,

- Bu madde uyarınca mahkûmiyeti vaki olmamış sayılanların hakları üzerindeki yasaklamaların kendiliğinden kalkacağı,

öngörülmektedir.

4454 sayılı Yasanın 1. maddesinin ilk fıkrasında, "23 Nisan 1999 tarihine kadar sorumlu müdür sıfatı ile işlenmiş suçlar dahil, basın yoluyla yahut sözlü veya görüntülü yayın araçlarıyla işlenmiş olup ilgili kanun maddesinde öngörülen şahsî hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı oniki yılı geçmeyen suçlardan dolayı oniki yıl veya daha az şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm edilmiş bulunan kimselerin cezalarının infazı ertelenmiştir." kuralına yer verilmiştir.

Bu kuraldaki "basın yoluyla yahut sözlü veya görüntülü yayın araçlarıyla işlenmiş olup" ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 19.9.2000 günlü, E.1999/39, K.2000/23 sayılı kararıyla iptal edilmiş, bunun üzerine anılan fıkra 21.12.2000 günlü 4616 sayılı Yasayla yeniden düzenlenmiştir.

Yapılan düzenleme ile “miting, kongre, konferans, seminer, sempozyum, açık oturum veya panel gibi her türlü toplantılarda yapılan konuşmalarla” işlenen suçlarda Yasa kapsamına alınmıştır.

Böylece, 4454 sayılı Yasanın kapsamı, Türk Ceza Yasasının 312. maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen suçları da içine alacak biçimde genişletilmiştir.

Kapsamı bu biçimde genişletilen erteleme uygulamasının sonuçları ise, Yasanın 2. maddesinde ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Maddeye göre, erteleme gününden başlayarak üç yıl içinde 4454 sayılı Yasa kapsamına giren kasıtlı bir cürümden dolayı yeniden mahkûm edilmeyenlerin, ertelenen mahkûmiyetleri vaki olmamış sayılacak ya da bu suçtan dolayı haklarında kamu davası açılmayacak, açılmışsa davanın ertelenmesine karar verilecektir. Ayrıca, mahkûmiyeti vaki olmamış sayılanların hakları üzerindeki yasaklamalar da kendiliğinden kalkacaktır.

4454 sayılı Yasayla getirilen erteleme hükümleri ile cezanın infazını geciktirmiş kişilerin, bu Yasanın yürürlüğe girmesi sonucunda “mahkûmiyetin hiç vaki olmaması” olanağından yararlanarak her türlü haklarına yeniden kavuşmasına karşın, Yasanın yürürlüğe girmesinden önce cezasını çeken kişilerin bu olanaklardan yararlandırılmaması, adalet, hakkaniyet ve eşitlik ilkeleriyle bağdaşmayan bir eksiklik olarak görülmüştür.

İncelenen 4779 sayılı Yasayla yapılan düzenleme ile, söz konusu eksikliğin giderilmesi, 4454 sayılı Yasa kapsamına giren suçlar nedeniyle hüküm giyen ve cezasını çekenlerin de bu Yasanın getirdiği olanaklardan yararlandırılması sağlanmıştır.

Yapılan düzenlemeye göre, 4454 sayılı Yasa kapsamına giren bir suçtan dolayı mahkûmiyet hükmü alıp cezası infaz edilmiş olanları, bu Yasanın yayımına kadar geçen süreyi aynı kapsama giren kasıtlı bir cürümden dolayı yeniden mahkûm edilmeksizin geçirmeleri durumunda mahkûmiyetleri vaki olmamış sayılacak ve hakları üzerindeki yasaklamalar kendiliğinden kalkacaktır.

2- İncelenen 4779 sayılı Yasayla yapılan bu düzenlemenin hukuksal niteliğinin irdelenmesi gerekmektedir :

İncelenen 4779 sayılı Yasa, “Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun” başlığını taşımakla birlikte; eklenen fıkralar, cezanın infazını, davanın açılmasını ya da kesin hükme bağlanmasını ertelemeyi içermediğine, geleceğe dönük bir deneme süresi öngörmek yerine geçmiş dönemde yeniden mahkûm olmama koşulunu aramakla yetindiğine, asıl cezanın infazı aşamasından sonrası için uygulanması sözkonusu olduğuna göre, yapılan düzenlemeyi erteleme olarak nitelendirmeye olanak bulunmamaktadır.

İncelenen 4779 sayılı Yasa’yla getirilen sistem, sonuçları itibariyle “adli sicilden kaydın çıkarılması” ve “yasaklı hakların geri verilmesi” kurumlarıyla benzerlik gösteriyorsa da; mahkeme kararı gerektirmemesi, infazından itibaren belli bir süre geçmiş olmasının aranmaması, suç türü ve ceza süresinin etkili olmaması yönüyle ilkinden, mahkeme kararı gerektirmemesi, geçici hak yoksunluklarına da uygulanması, iyi hal koşulu ve belli bir deneme süresi aranmaması yönünden de ikincisinden farklılık göstermektedir.

Yapılan düzenleme uyarınca, 4454 sayılı Yasa’nın 1. maddesi kapsamına giren suçlardan mahkûmiyet hükmü alıp cezası infaz edilmiş olanlar, mahkûm olmamış sayılacak ve hakları üzerindeki yasaklamalar kendiliğinden kalkacaktır. Türk Ceza Yasası’nın 11. maddesi, kamu hizmetlerinden yasaklamayı cürümlere özgü cezalar arasında saymıştır. Süre ve içeriğine ilişkin özellikleri Türk Ceza Yasası’nın 20. maddesinde tanımlanan bu ceza, uygulama maddesinde öngörülmesi koşuluyla

la, asli ceza olarak verilebileceği gibi; 31. maddeye göre, üç yıldan fazla ağır hapis cezasına mahkûmiyet durumunda hükümlülüğün yasal sonucu olarak ferî ceza biçiminde de verilebilecektir.

İncelenen 4779 sayılı Yasa'yla getirilen fıkralar uyarınca, üç yıldan fazla ağır hapis cezasına hükümlülüğün yasal sonucu olarak mahkûmiyete eklenen geçici ve sürekli kamu hizmetlerinden yasaklanma cezaları, mahkeme kararına gerek olmadan, 1. madde kapsamına giren bir suçtan yeniden mahkûm olmama dışında iyi hal gösterme koşulu aranmadan ve infazdan itibaren belli bir sürenin geçmesine gerek görülmeden kendiliğinden ortadan kalkmaktadır.

Türk Ceza Yasası'nın 97. maddesinde, genel affın kamu davasını ve hükmolunan cezaları tüm sonuçlarıyla birlikte ortadan kaldıracığı, 98. maddesinde, özel affın yasada tersi yazılı olmadıkça, ferî ve mütemmim cezaları etkilemeyeceği belirtilerek, mahkemece verilen ceza mahkûmiyetinin yasal sonucu olan hak yasaklamasına ilişkin ferî cezaların, ancak af yasalarıyla ortadan kaldırılacağı kurala bağlanmıştır.

Yapılan düzenleme, suç türü ve suç tarihi ayırımı yapılmaksızın, tüm hak yasaklamaları için öngörülmüş sürekli bir uygulama niteliğinde olmayıp, af yasalarına özgü olduğu biçimde, yalnızca belli tarihe kadar işlenen suçları kapsamaktadır.

Yukarıda yer verilen gerekçelerle, içeriğince, amacına ve doğuracağı sonuçlara göre, incelenen 4779 sayılı Yasa'yla yapılan düzenlemenin, 4454 sayılı Yasa kapsamına giren suçlardan mahkûm olan ve cezası infaz edilmiş bulunan kişiler yönünden af niteliğinde olduğu sonucuna varılmaktadır.

3- Anayasa'nın, 4709 sayılı Yasa'yla değişik 87. maddesinde, genel ve özel af ilanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararına bağlanmıştır.

87. maddenin nitelikli çoğunluk arayan bu özel düzenlemesi karşısında, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin genel ve özel af ilânıyla ilgili yasaları kabulünde, Anayasa'nın genel düzenleme içeren 96. maddesinin uygulanamayacağı ve bu maddede öngörülen karar yeter sayısının geçerli olamayacağı açıktır.

Belirtilen bu hukuksal duruma karşın, incelenen 4779 sayılı Yasa'nın Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce, Anayasa'nın değişik 87. maddesinde öngörülen "üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile" kabul edilmediği anlaşılmaktadır.

Nitekim, tutanakların incelenmesinden de, maddenin üye tam sayısının beşte üç çoğunluğunun kararı ile kabul edildiğine ilişkin herhangi bir kayda yer verilmediği saptanmıştır. Oysa, Anayasa'da genel kuraldan ayrılarak toplantı ve karar yeter sayısı için özel düzenlemeler öngörülen durumlarda, herhangi bir itiraz olmasa bile, sonradan ortaya çıkabilecek duraksama ya da tartışmalara neden olmamak için toplantı ve karar yeter sayılarının tutanaklara geçirilmesi gerekmektedir.

Belirtilen duruma göre, genel af niteliğinde düzenleme içeren 4779 sayılı Yasa, Anayasa'nın değişik 87. maddesinde öngörülen karar yeter sayısı olmaksızın kabul edildiğinden, Anayasa'ya uygun bulunmamıştır.

Yayımlanması yukarıda açıklanan gerekçelerle uygun bulunmayan 4779 sayılı "Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun", Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce bir kez daha görüşülmesi için, Anayasa'nın değişik 89. ve 104. maddeleri uyarınca ilişikte geri gönderilmiştir.

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/432

24.1.2003

Karar No. : 12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuzun 25.12.2002 tarihli ve 3 karar no'lu raporu ile sonuçlandığı, "2.1.2003 tarihli ve 4779 sayılı Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun", Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2.1.2003 tarihli 17 nci birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Yasa, Anayasamızın 89 uncu maddesi gereğince yayımlanması için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 17.1.2003 tarihli, A.01.0.GNS.0.10.00.02-234/1368 sayılı tezkeresi ile Sayın Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımız, geri gönderme gerekçesinde; 4779 sayılı Yasayla yapılan düzenlemenin içeriğine, amacına ve doğuracağı sonuçlara göre 4454 sayılı Yasa kapsamına giren suçlardan mahkûm olan ve cezası infaz edilmiş bulunan kişiler yönünden af niteliğinde olduğu sonucuna varıldığını, genel ve özel af ilanınin, Anayasanın 4709 sayılı Yasayla değişik 87 nci maddesi ile, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararına bağlandığını, genel ve özel af ilanıyla ilgili yasaların kabulünde Anayasanın genel düzenleme içeren 96 ncı maddesinin uygulanamayacağını ve bu maddede öngörülen karar yeter sayısının geçerli olamayacağını belirterek, Anayasanın değişik 87 nci maddesinde öngörülen karar yeter sayısı olmaksızın kabul edilen, 4779 sayılı Yasayı, Anayasaya uygun bulmayarak, Türkiye Büyük Millet Meclisince bir kez daha görüşülmesi için, Anayasanın değişik 89 ve 104 üncü maddeleri uyarınca geri göndermiş ve gerekçeli geri gönderme tezkeresi de Genel Kurulumuzun 21.1.2003 tarihli 24 üncü birleşiminde okunmuştur.

Komisyonumuz, "2.1.2003 tarihli ve 4779 sayılı Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun"u, Anayasanın 89 uncu maddesinin değişik ikinci fıkrası uyarınca, 23.1.2003 tarihli 8 inci birleşiminde, Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek ile Bakanlık temsilcilerinin katılmalarıyla, geri gönderme gerekçelerini de dikkate alarak, bir kez daha inceleyip görmüştür.

4454 sayılı Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun 1 inci maddesi, 23 Nisan 1999 tarihine kadar sorumlu müdür sıfatıyla işlenmiş suçlar dahil, basın yoluyla veya sözlü veya görüntülü yayın araçlarıyla yahut miting, kongre, konferans, seminer, sempozyum, açikoturum veya panel gibi her türlü toplantılarda yapılan konuşmalarla işlenmiş olup, ilgili yasa maddesinde öngörülen şahsî hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı oniki yılı geçmeyen suçlardan dolayı, oniki yıl ve daha az şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm edilmiş kimselerin cezalarının infazını, dava açılmamışsa açılmasını, açılmış da hüküm kesinleşmemiş ise kamu davasının kesin hükme bağlanmasının ertelenmesini hükme bağlamaktadır.

Aynı Yasanın 2 nci maddesi de, haklarında erteleme kararı verilenlerin, üç yıllık deneme süresi içerisinde kasıtlı bir suç işlememeleri halinde, sırasıyla haklarındaki mahkûmiyetin vâki olmamış sayılacağı, kamu davası açılmayacağı, açılmış olan davanın ortadan kaldırılmasına karar verileceğini öngörmektedir.

4454 sayılı Yasayla, 1 inci maddedeki suçları işleyenlerden haklarında soruşturma yapılanlar, dava açılanlar, hüküm verilenler ve hatta cezası kısmen infaz edilenler anılan Yasa hükümlerinden yararlandıkları halde, cezaları tamamen infaz edilenler yönünden bir düzenlemeye gidilmemiş, yasada boşluk yaratılmıştır. Ayrıca, aynı suçtu yasadaki belirtilen tarihten önce işleyenlerin bir kısmı yasa hükümlerinden yararlandırılmış, bir kısmı yararlandırılmayarak eşitsizlik yaratılmıştır. Keza, yasadaki kaçarak cezası infaz edilmeyenler veya infazını geciktirenler adeta ödüllendirilmiş, mahkûmiyet hükmü kesinleştikten sonra hemen cezaevine girerek cezasını çekenler de adeta cezalandırılmıştır.

Bu nedenle, aynı suçtu işleyenler arasında adalet ve eşitlik sağlamak ve yukarıda ifade edilen boşluğu doldurmak amacıyla, 4779 sayılı Yasa çıkarılmıştır. Yasanın 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasındaki, "mahkûmiyeti vâki olmamış sayılanların hakları üzerindeki yasaklamalar da kendiliğinden kalkar" hükmü teyiden getirilen bir düzenlemedir. Zira, yasa gereği, mahkûmiyetleri vâki olmamış sayılanların esasen mahkûmiyetten kaynaklanan hak mahrûmiyetlerinin de ortadan kalkması gerekir; ancak, uygulamada tereddüde mahal bırakmamak için böyle bir düzenlemeye gidilmesini de yararlı görmek gerekir.

Anayasa Mahkemesinin 4454 sayılı Yasanın 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "Basın yoluyla yahut sözlü veya görüntülü yayın araçlarıyla işlenmiş olup" ibaresini iptal eden, 19.9.2000 günlü E. 1999/39, K. 2000/23 sayılı kararında, "Yasa koyucu, kuşkusuz, Anayasanın ve ceza hukukunun temel ilkelerine bağlı kalmak koşuluyla cezalandırılmada güdülen amacı da gözeterek hangi eylemlerin suç sayılacağını ve bunlara verilecek cezanın türü ve miktarı ile artırım ve indirim nedenlerini saptayabileceği gibi, kimi suçları işleyenler için erteleme adı altında bir düzenleme de öngörebilir." görüşüne yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan görüşler uyarınca Komisyonumuz, 4454 sayılı Yasayla oluşan boşluğu doldurmak amacıyla çıkarılan ve infaz edilmiş bir cezanın belirli koşullarda vâki olmamış sayılmasını öngören 4779 sayılı Yasanın, genel ya da özel nitelikte bir af yasası olmadığı, bu nedenle de Anayasanın 87 nci maddesindeki nitelikli çoğunluğun aranmasına gerek olmadığı görüşüne varmıştır.

Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanımızın iade gerekçesinde yasanın yeniden şekillendirilmesi, değiştirilmesi yahut bir madde eklenmesi veya bir madde çıkarılması ile ilgili bir önerisi olmadığı, iade gerekçesinin Genel Kurulda yapılan oylama şekline ilişkin olduğunu dikkate alan Komisyonumuz, Yasanın aynen Genel Kurula sunulmasına oyçokluğu ile karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkan <i>Köksal Toptan</i> Zonguldak	Başkanvekili Halil Özyolcu Ağrı (Toplantıya katılmadı.)	Sözcü <i>Ramazan Can</i> Kırıkkale
Kâtip Hasan Kara Kilis (Toplantıya katılmadı.)	Üye <i>Mehmet Ziya Yergök</i> Adana (Muhâlifim, karşı oy yazımız eklidir.)	Üye <i>Feridun Fikret Baloğlu</i> Antalya (Muhâlifim, karşı oy yazımız eklidir.)

Üye <i>Orhan Yıldız</i> Artvin	Üye <i>Semiha Öyüş</i> Aydın	Üye <i>Feridun Ayyazoğlu</i> Çorum (Muhallifim, karşı oy yazımız eklidir.)
Üye Muzaffer Külcü Çorum (Toplantıya katılmadı.)	Üye Mahmut Durdu Gaziantep (Toplantıya katılmadı.)	Üye Esat Canan Hakkâri (Toplantıya katılmadı.)
Üye Sadullah Ergin Hatay (Toplantıya katılmadı.)	Üye Recep Özel Isparta (Toplantıya katılmadı.)	Üye Ahmet Güryüz Ketenci İstanbul (Toplantıya katılmadı.)
Üye <i>Mehmet Yılmazcan</i> Kahramanmaraş	Üye Hakkı Köylü Kastamonu (Toplantıya katılmadı.)	Üye <i>Harun Tüfekçi</i> Konya
Üye <i>Muharrem Kılıç</i> Malatya (Muhallifim, karşı oy yazımız eklidir.)	Üye <i>Orhan Eraslan</i> Niğde (Muhallifim, karşı oy yazımız eklidir.)	Üye Ömer Kulaksız Sivas (Toplantıya katılmadı.)
Üye Mehmet Nuri Saygun Tekirdağ (Toplantıya katılmadı.)	Üye Zeyid Aslan Tokat (Toplantıya katılmadı.)	Üye <i>Bekir Bozdağ</i> Yozgat

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA
KARŞI OY YAZISI

28.8.1999 tarihli ve 4454 sayılı "Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun"un 1 inci Maddesinin ilk fıkrasında "23 Nisan 1999 tarihine kadar sorumlu müdür sıfatıyla işlenmiş suçlar dahil, basın yoluyla yahut sözlü veya görüntülü yayın araçlarıyla işlenmiş olup ilgili kanun maddesinde öngörülen şahsî hürriyeti bağlayıcı cezanın üst sınırı oniki yılı geçmeyen suçlardan dolayı oniki yıl veya daha az şahsî hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm edilmiş bulunan kimselerin cezalarının ertelendiği" belirtilmiştir.

Bu fıkradaki "Basın yoluyla yahut sözlü veya görüntülü yayın araçlarıyla işlenmiş olup" ibaresi, Anayasa Mahkemesinin 19.9.2000 günlü 1999/39 E, 2000/23 K sayılı kararıyla iptal edilmiş, bunun üzerine anılan fıkra 21.12.2000 günlü, 4616 sayılı yasayla yeniden düzenlenmiştir.

Yapılan düzenleme ile "miting, kongre, konferans, seminer, sempozyum, açık oturum veya panel gibi her türlü toplantılarda yapılan konuşmalarla" işlenen suçlar da yasa kapsamına alınmıştır. Böylece 4454 sayılı Yasanın kapsamı, Türk Ceza Yasasının 312 nci Maddesinin 2 nci fıkrasında düzenlenen suçları da içine alacak biçimde genişletilmiştir. 4454 sayılı yasa bu yeni düzenlemeye göre uygulanmış, hükmünü icra etmiş ve işlevini tamamlamıştır.

Cumhurbaşkanınca iade edilen 4779 sayılı yasayla, yaklaşık dört yıl önce yürürlüğe girip uygulanmış, hükmünü icra etmiş ve işlevini tamamlamış bir yasaya yeni maddeler eklenerek tamamlanmış bir sürece yeniden işlerlik kazandırılmaya çalışılmaktadır. Böyle bir düzenleme, yasa tekniğine, hukukun temel ilkelerine ve hukuk devleti anlayışına aykırıdır. Kaldı ki adaleti kişiselleştiren ve yargı organına ait bir yetkinin yasama organınca kullanılmasına olanak sağlayan bu düzenleme Anayasaya da aykırı bulunmaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanının iade gerekçesinde de belirtildiği üzere, 4779 sayılı yasa Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelemesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun başlığını taşımakla birlikte; eklenen fıkralar cezanın infazını davanın açılmasını ya da kesin hükme bağlanmasını ertelemeyi içermediğine, geleceğe dönük bir deneme süresi öngörmek yerine geçmiş dönemde yeniden mahkûm olmama koşulunu aramakla yetindiğine, asıl cezanın infazı aşamasından sonrası için uygulanması söz konusu olduğuna göre yapılan düzenlemeyi erteleme olarak nitelendirmeye olanak bulunmamaktadır.”

4779 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası uyarınca, 3 yıldan fazla ağır hapis cezasına hükümlülüğün yasal sonucu olarak mahkûmiyete eklenen geçici ve sürekli kamu hizmetlerinden yasaklanma cezaları mahkeme kararına gerek olmadan, iyi hâl gösterme koşulu aranmadan ve infazdan itibaren belli bir sürenin geçmesine gerek görülmeden kendiliğinden ortadan kalkmaktadır. Bu durum açıkça Anayasanın 2 nci, 9 uncu, 10 uncu ve 138 inci maddelerine aykırıdır.

4779 sayılı Yasa aynı zamanda af niteliğindedir. Türk Ceza Yasasının 97 nci maddesi, genel afın kamu davasını ve hükümlenen cezaları tüm sonuçlarıyla ortadan kaldıracağını belirtmektedir. Söz konusu Yasanın 1 inci maddesinin ilk fıkrasında “1 inci madde kapsamına giren bir suçtan dolayı mahkûmiyet hükmü alıp cezası infaz edilmiş olanlar da, bu Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süreyi 1 inci madde kapsamına giren kasıtlı bir cürümden dolayı yeniden mahkûm edilmeksizin geçirdikleri takdirde “mahkûmiyet vaki olmamış sayılır” derken aynı maddenin 2 nci fıkrasında “Bu madde uyarınca mahkûmiyet vaki olmamış sayılanların hakları üzerindeki yasaklamalar da kendiliğinden kalkar” denilmektedir. Nitekim Sayın Cumhurbaşkanının iade gerekçesinde de 4779 sayılı yasanın genel af niteliğinde bir düzenleme içerdiği ve bu nedenle de Anayasanın değişik 87. maddesinde öngörülen karar yeter sayısının yani Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun kararının gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda açıkladığımız nedenlerle hukukun temel ilkelerine ve Anayasaya aykırı olan bu yasanın tümüne karşı olduğumuzu belirtiriz.

Saygılarımızla.

Mehmet Ziya Yergök

Adana

Feridun Fikret Baloğlu

Antalya

Orhan Eraslan

Niğde

23.1.2003

Muharrem Kılıç

Malatya

Feridun Ayvazoğlu

Çorum

ANAYASANIN 89 UNCU MADDESİ GEREĞİNCE CUMHURBAŞKANINCA BİR DAHA GÖRÜŞÜLMEK ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN

KANUN

BASIN VE YAYIN YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARA İLİŞKİN DAVA VE CEZALARIN ERTELENMESİNE DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN

KANUN

Kanun No. : 4779   Kabul Tarihi : 2.1.2003

MADDE 1. – 28.8.1999 tarihli ve 4454 sayılı Basın ve Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Davaya ve Cezaların Ertelemesine Dair Kanunun 2 nci maddesine aşağıdaki iki fıkra eklenmiştir.

1 inci madde kapsamına giren bir suçtan dolayı mahkûmiyet hükmü alıp cezası infaz edilmiş olanlar da, bu Kanunun yayımı tarihine kadar geçen süreyi 1 inci madde kapsamına giren kasıtlı bir çürümden dolayı yeniden mahkûm edilmeksizin geçirdikleri takdirde mahkûmiyet vâki olmamış sayılır.

Bu madde uyarınca mahkûmiyeti vâki olmamış sayılanların hakları üzerindeki yasaklamalar da kendiliğinden kalkar.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

BASIN VE YAYIN YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARA İLİŞKİN DAVA VE CEZALARIN ERTELENMESİNE DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN

KANUN

MADDE 1. – Kanunun 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Kanunun 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Kanunun 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

